

Anexa la Decizia nr.148/20.12.2024

**CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ A PERSONALULUI DE
CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE
AL INSTITUTULUI NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU
GEOLOGIE ȘI GEOECOLOGIE MARINĂ – GeoEcoMar**

I. DISPOZIȚII GENERALE

Art.1. (1) Prezentul Cod de etică și deontologie profesională a personalului de cercetare, dezvoltare și inovare, denumit în continuare *Codul de etică*, este elaborat în raport cu valorile, principiile și normele etice profesionale generale ale: libertății academice, autonomiei personale, dreptății și echității, respectului și toleranței, profesionalismului, meritului, transparenței, responsabilității profesionale și sociale, onestității și corectitudinii intelectuale, în conformitate cu legislația în vigoare, precum și cu exigențele Cartei Europene a Cercetătorului.

(2) Codul de etică este obligatoriu pentru tot personalul institutului. Fiecare angajat are obligația de a menține standardele etice.

Art.2. Codul de etică este elaborat și are în vedere reglementările interne și legislația Uniunii Europene, astfel:

- Ordonanța Guvernului nr.57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, așa cum a fost aprobată prin Legea nr.324/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.183/2024 privind Statutul personalului de cercetare, dezvoltare și inovare;
- Legea nr.53/2003 - Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr.1.316/1996 privind înființarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină – GeoEcoMar,
- Contractul colectiv de muncă încheiat la nivelul institutului;
- Regulamentul intern;
- Regulamentul Serviciul la Bordul Navelor Maritime Civile;
- Strategia pentru Inovare a GeoEcoMar 2020-2030;
- Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor);
- Ghid privind prevenirea și combaterea hărțuirii pe criteriul de sex, precum și a hărțuirii morale la locul de muncă;
- Carta europeană a cercetătorilor și Codul de Conduită privind recrutarea cercetătorilor;
- PS01 – Etică și Integritate.

Art.3. În sensul prezentului Cod de etică, termenii de bază sunt definiți astfel:

- **acțiune ostilă** – mijlocirea oricărei acțiuni efectuate pentru a acoperi institutul sau angajații lui de efectele negative asupra statutului institutului. Ea se referă la angajări, acordarea de grade profesionale, promovări, obținerea de granturi sau contracte, cooperări etc.;

- **alegație** – invocarea unei teorii, unei păreri, unui document etc. pentru a argumenta fraudă în cercetarea științifică;

- **ancheta** – etapa inițială a cercetărilor asupra fraudei în cercetarea științifică, care se declanșează după alegație. Ancheta are rolul de a verifica dacă alegația are o bază reală sau nu și este realizată de un număr mic de persoane;

- **arbitrarea** – rezolvarea unei dispute asupra fraudei în cercetarea științifică de către un arbitru. Decizia arbitrului trebuie respectată în toată unitatea sau instituția de cercetare-dezvoltare;

- **arbitru** – persoană juridică sau fizică, cu calificare corespunzătoare, care trebuie să analizeze și să decidă asupra gradului de culpabilitate al persoanei acuzate de abatere de la buna conduită în cercetarea științifică;

- **avertizare în interes public** - sesizare făcută cu bună-credință cu privire la orice faptă care presupune o încălcare a legii, a deontologiei profesionale sau a principiilor bunei administrări, eficienței, eficacității, economicității și transparenței;

- **avertizor** - persoană care face o sesizare potrivit lit. a) și care este încadrată în una dintre autoritățile publice, instituțiile publice sau în celelalte unități prevăzute la art. 2 a legii 571/2004.

- **buna practică** – respectarea ansamblului de acte normative care reglementează buna conduită în cercetarea științifică;

- **coautor al unei publicații** - orice persoană nominalizată în lista de autori a unei publicații științifice;

- **confeccionarea de rezultate sau date** - raportarea de rezultate sau date fictive, care nu sunt rezultatul real al unei activități de cercetare - dezvoltare;

- **conflict de interese** – situația de incompatibilitate în care se află o persoană juridică sau fizică care are un interes personal ce influențează imparțialitatea și obiectivitatea activităților sale în evaluarea, monitorizarea, realizarea, raportarea activităților de cercetare-dezvoltare și obținerea de granturi sau contracte de cercetare; interesul personal include orice avantaj pentru persoana în cauză, soțul/soția, rude ori afini până la gradul al patrulea inclusiv;

- **comunitate științifică** – grup de cercetători științifici ai unităților sau instituțiilor de cercetare-dezvoltare. În sens larg, totalitatea cercetătorilor științifici dintr-o țară, dintr-o zonă a lumii sau din întreaga lume;

- **confeccionarea de date** – înregistrarea și prezentarea unor date din imaginație, care nu sunt obținute prin metodele de lucru folosite în cercetarea științifică;

- **confidențialitate** – păstrarea secretului asupra cercetării științifice aflată în desfășurare sau recent finalizate, asupra persoanei acuzată de fraudă și asupra persoanei care face o alegație;

- **eroare** – eroare neintenționată, datorată insuficienței informării, insuficienței practici profesionale, neglijenței profesionale sau entuziasmului științific exagerat; depistarea erorii impune autorului ei obligația de a o denunța public; în cazul lucrărilor publicate, recunoașterea erorii trebuie făcută în aceeași, revistă, jurnal etc. în care ea a apărut;

- **evaluare** – aprecierea rezultatelor cercetării științifice prin folosirea unor criterii calitative și cantitative, cum ar fi prestigiul revistei, jurnalului etc., numărul de citări, impactul asupra societății, sau asupra mediului ambiant etc;

- **falsificarea de rezultate sau date** - raportarea selectivă sau respingerea datelor ori a rezultatelor nedorite; manipularea reprezentărilor sau a ilustrațiilor; alterarea aparatului experimental ori numeric pentru a obține datele dorite fără a raporta alterările efectuate;

- **frauda** – acțiunea deliberată de confecționare, falsificare, plagiere, înstrăinare ilicită a rezultatelor cercetării științifice, sau alte procedee care se abat mult de la practicile acceptate de comunitatea științifică și care au ca scop obținerea unui prestigiu științific, a unor finanțări, a conducerii de proiecte sau a acceptării rapoartelor de cercetare etc.;

- **integritate** – politica cercetătorilor individuali, a unităților și instituțiilor de cercetare-dezvoltare și a asociațiilor cu preocupări în domeniul cercetării și/sau valorificării rezultatelor științifice pentru respectarea demnității umane, a valorilor intrinseci ale științei și a mediului înconjurător;

- **investigație** – etapa a doua a cercetărilor asupra fraudei, care urmează anchetei și care se bazează pe fapte dovedite;

- **notificare** – comunicarea scrisă făcută unei persoane acuzată de fraudă în cercetare; notificarea se trimite persoanei în cauză înaintea procedurilor de anchetă sau investigație;

- **plagiat** – expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale;

- **autoplăgiat** - expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale aceluiași sau acelorași autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale.

- **probitate intelectuală** – neacceptarea falsificării de rezultate științifice, neânsușirea de idei sau rezultate ale cercetării științifice, nedivulgarea conflictelor de interese etc., cu scopul de a nu induce în eroare comunitatea științifică și de a nu crea prejudicii societății;

- **produs științific** – produs industrial, agricol etc., publicație, brevet de invenție, program de calculator etc. obținut în urma activității de cercetare științifică;

- **proprietate intelectuală** – totalitatea mijloacelor prin care o idee este difuzată (carte, articol, suport electronic etc.), precum și dreptul de autor corespunzător; după caz, proprietatea intelectuală se poate referi și la tezele de doctorat; lucrarea semnată de mai mulți autori aparține fiecăruia dintre ei; dacă ideea n-a fost difuzată printr-unul din mijloacele menționate ea nu reprezintă o proprietate intelectuală;

- **responsabilitate** – responsabilitatea cercetătorilor individuali, a unităților și instituțiilor de cercetare-dezvoltare, precum și a publicațiilor științifice pentru păstrarea integrității în cercetare;

- **sanctiune** – sancțiune aplicată persoanei fizice sau juridice, care nu respectă reglementările bunei conduite în activitatea de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare;

- **standard științific** – normă sau ansamblu de norme care reglementează buna conduită în cercetarea științifică;

- **valoare științifică** – calitatea unui produs științific de a contribui la progresul cunoașterii.

Art.4. Principiile aplicabile eticii și deontologiei în cercetare sunt:

- a) **Principiul competenței** – definește capacitatea profesională necesară desfășurării activității de cercetare științifică, stabilind că doar persoanele care dețin cunoștințele, abilitățile și pregătirea adecvată pot participa la astfel de activități.
- b) **Principiul obiectivării** – vizează atât modul în care obiectul cercetării științifice trebuie analizat, cât și atitudinea cercetătorului față de acesta, impunând o abordare imparțială, detașată și riguroasă, bazată pe metode științifice și argumente verificate, independent de convingerile sau interesele personale ale cercetătorului.
- c) **Principiul adevărului** – presupune respectarea cu strictețe a realității în toate etapele activității de cercetare, inclusiv în elaborarea documentelor necesare pentru competițiile naționale sau internaționale, interzicând orice formă de falsificare, exagerare sau omisiune intenționată a informațiilor.
- d) **Principiul metodic** – se referă la utilizarea riguroasă și adecvată a metodologiei științifice în procesul de cercetare, asigurând corelația dintre cerințele de obiectivare a datelor referitoare la obiectul studiat și necesitatea descoperirii adevărului științific. Acest principiu implică aplicarea conștientă și sistematică a metodelor potrivite pentru a obține rezultate valide și relevante.
- e) **Principiul demonstrației** – afirmă că orice enunț, concluzie sau rezultat derivate din activitatea de cercetare științifică trebuie să fie susținut prin dovezi clare, verificabile și riguroase, care să confirme atât veridicitatea afirmației, cât și legătura sa directă cu obiectul studiat, ca trăsătură intrinsecă a acestuia.
- f) **Principiul corelației** – prevede că rezultatele obținute în urma cercetării trebuie puse în relație cu datele deja existente în domeniul științific respectiv, precum și cu informațiile relevante din domenii științifice conexe, în scopul integrării cunoașterii și al dezvoltării unei perspective coerente și interdisciplinare asupra subiectului studiat.
- g) **Principiul evaluării rezultatelor** – se referă la aplicarea unor metode riguroase și transparente de analiză a rezultatelor obținute din activitatea de cercetare științifică, asigurând aprecierea obiectivă a valorii, relevanței și validității acestora, precum și utilizarea lor responsabilă în context academice, profesionale sau sociale.
- h) **Principiul utilității** – stabilește că activitatea de cercetare trebuie să urmărească nu doar generarea de cunoștințe teoretice, ci și aplicabilitatea practică a rezultatelor obținute, contribuind astfel la progresul științific, tehnologic și la dezvoltarea societății în ansamblu.
- i) **Principiul psihomoral** – se referă atât la profilul interior al cercetătorului, cât și la modul în care acesta își desfășoară activitatea, implicând seriozitate, onestitate și angajament etic. Acest principiu subliniază responsabilitatea dublă a cercetătorului – științifică și morală – față de calitatea și corectitudinea rezultatelor obținute, dar și față de impactul pe care aplicarea teoretică sau practică a acestor rezultate îl poate avea asupra societății.
- j) **Principiul autonomiei**: personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să aibă libertatea de a face propriile alegeri, de a-și dezvolta aptitudinile, de a cerceta, cu respectarea

normelor legale în vigoare și să respecte acest principiu și pentru persoanele cu care colaborează.

- k) **Principiul integrității:** personalul de cercetare-dezvoltare își va exercita activitatea cu onestitate, corectitudine și spirit colegial, în deplină concordanță cu celelalte principii etice, fără nici o ingerință din afară.
- l) **Principiul binefacerii:** personalul de cercetare-dezvoltare are obligația să promoveze acele activități de cercetare-dezvoltare care produc beneficii sociale sau economice punând în balanță beneficiile, daunele și riscurile în vederea obținerii unui rezultat optim, fără a ignora interesul individual;
- m) **Principiul precauției:** personalul de cercetare-dezvoltare are obligația de a clarifica gradul de risc ce caracterizează rezultatele cercetării-dezvoltării. În desfășurarea activităților de cercetare-dezvoltare vor fi luate în considerare toate consecințele care pot fi prezise (prevăzute, anticipate) pe baza datelor științifice, alături de acelea a căror probabilitate nu poate fi negată chiar dacă nu este dovedită științific.

Art.5. (1) La principiile fundamentale care stau la baza activității personalului de cercetare, dezvoltare și inovare din institut se adaugă normele de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare obligatorii stabilite prin acte legislative care includ:

- a) norme de bună conduită în activitatea de cercetare științifică;
- b) norme de bună conduită în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică, inclusiv în cadrul cererilor de finanțare depuse în cadrul competițiilor de proiecte organizate din fonduri publice;
- c) norme de bună conduită în activitatea de evaluare și monitorizare instituțională a cercetării-dezvoltării, de evaluare și monitorizare de proiecte de cercetare-dezvoltare obținute prin acțiuni din cadrul Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare și de evaluare de persoane în vederea acordării de grade, titluri, funcții, premii, distincții, sporuri, atestate sau certificate în activitatea de cercetare-dezvoltare;
- d) norme de bună conduită în funcțiile de conducere în activitatea de cercetare-dezvoltare;
- e) normele de bună conduită privind respectarea ființei și demnității umane, protecția și evitarea suferinței animalelor, și ocrotirea și refacerea mediului natural și a echilibrului ecologic.

Art.6. (1) Buna conduită se referă la:

- a) respectarea legii;
 - b) garantarea libertății în cercetarea științifică;
 - c) respectarea principiilor bunei practici științifice;
 - d) asumarea responsabilităților.
- (2) Buna conduită exclude:
- a) ascunderea sau înlăturarea rezultatelor nedorite;
 - b) confecționarea de rezultate;
 - c) înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
 - d) interpretarea deliberat distorsionată a rezultatelor și deformarea concluziilor;
 - e) plagierea rezultatelor sau a publicațiilor altor autori;
 - f) prezentarea deliberat deformată a rezultatelor altor cercetători;
 - g) neatribuirea corectă a paternității unei lucrări;

- h) introducerea de informații false în solicitările de proiecte/programe de cercetare sau în rapoartele de cercetare;
- i) nedezvăluirea conflictelor de interese;
- j) deturnarea fondurilor de cercetare;
- k) neînregistrarea și/sau nestocarea rezultatelor, precum și înregistrarea și/sau stocarea eronată a rezultatelor;
- l) lipsa de informare a echipei de cercetare, înaintea începerii proiectului, cu privire la drepturi salariale, răspunderi, coautorat, drepturi asupra rezultatelor cercetărilor, surse de finanțare, asocieri;
- m) lipsa de obiectivitate în evaluări și nerespectarea condițiilor de confidențialitate;

Art.7. (1) Cinstea cercetătorului față de propria persoană și față de ceilalți cercetători, constituie un element de bază pentru buna conduită în cercetarea științifică. Necinstea, conduce la o imagine nepotrivită a științei și poate altera încrederea reciprocă a cercetătorilor.

(2) Onestitatea cercetătorului științific asigură respectarea contribuțiilor predecesorilor, concurenților și partenerilor și conduce la diminuarea numărului de erori și exagerări.

(3) Personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să se comporte astfel încât să construiască, să păstreze și să consolideze încrederea publicului în onestitatea, corectitudinea și imparțialitatea sa în desfășurarea activităților de cercetare-dezvoltare sau în alte activități în care este implicată cercetarea-dezvoltarea. În acest sens, aceștia nu trebuie să accepte avantaje de natură materială sau personală, alte foloase necuvenite. De asemenea, trebuie să respingă orice tentativă de influențare în scopul abaterii de la buna conduită.

(4) Personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să evite orice activitate care i-ar putea afecta credibilitatea, obiectivitatea și imparțialitatea.

Art.8. În spațiul institutului este interzisă orice formă de discriminare (pe criterii de gen, vârstă, origine etnică, națională sau socială, religie sau convingeri, orientare sexuală, limbă, handicap, opinii politice ori statut social sau economic). Politica de nediscriminare acoperă toate domeniile activității de cercetare: evaluare academică, angajarea, promovarea și evaluarea personalului.

Art.9. Libertatea cercetării științifice se asigură prin: accesul liber la sursele de informare, schimbul liber de idei, neamestecul factorului politic în activitățile de cercetare – dezvoltare și inovare, necenzurarea produselor științifice.

II. DREPTURI ȘI OBLIGAȚII

Art.10. Pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu și aplicarea principiilor legalității, integrității morale, competenței și responsabilității profesionale, eficienței, obiectivității, tratamentului imparțial și transparenței, personalul institutului are următoarele obligații:

- a) să respecte prevederile actelor normative în baza cărora își desfășoară activitatea;
- b) să fie loial institutului, să conștientizeze, să protejeze și să promoveze imaginea și prestigiul institutului;
- c) să fie sincer, corect și onest în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;
- d) să nu folosească poziția deținută în institut în interese particulare;

e) să nu ofere și să nu pretindă recompense pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu de la persoanele cu care au relații de colaborare;

f) să nu se implice în activități sau înțelegeri, direct sau prin membri de familie, care să dea naștere la conflicte de interese;

g) să nu folosească bunurile institutului pentru rezolvarea problemelor personale;

h) să respecte ordinea, moralitatea, onoarea personală și drepturile celorlalți, atât în interiorul institutului, cât și în afara lui;

i) să dovedească spirit de echipă și solidaritate față de colegi, respectând drepturile și demnitatea fiecăruia;

j) să nu se lase influențat de interese personale, de presiuni sau influențe externe în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;

k) să păstreze confidențialitatea operațiunilor efectuate, a documentelor și informațiilor care au acest regim și de care ia cunoștință, prin exercitarea atribuțiilor de serviciu și ale funcției.

Art.11. (1) Personalul institutului trebuie să aducă la îndeplinire la termen și în mod corect sarcinile de serviciu, prin:

a) studierea documentelor de politică, a procedurilor și a studiilor de specialitate, înțelegerea și aplicarea acestora la activitatea pe care o desfășoară, cât și verificarea valabilității politicilor și procedurilor aplicate;

b) solicitarea de asistență din partea superiorului ierarhic și/sau persoanei îndrituite, atunci când există întrebări privind politicile/procedurile care trebuie aplicate și respectate;

c) îmbogățirea continuă a cunoștințelor și competențelor profesionale, atât prin valorificarea oportunităților de care beneficiază prin grija institutului, cât și prin studiu individual;

d) informarea imediată a superiorului ierarhic asupra oricărei încercări/presiuni de încălcare (cu sau fără știință) a politicilor/procedurilor institutului, făcute din interiorul/exteriorul institutului.

(2) Salariații trebuie să apere în mod loial prestigiul institutului, precum și să se abțină de la orice act sau fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acestuia.

(3) Salariații institutului cu funcții de conducere sau coordonare au obligația să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru salariații din subordine.

(4) Salariații institutului cu funcții de conducere sau coordonare au obligația să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, în conformitate cu legislația și reglementările interne în vigoare, excluzând orice formă de favoritism ori discriminare.

III. CONFLICTUL DE INTERESE

Art.12. (1) Personalul institutului trebuie să evite orice situație care implică sau poate genera conflicte între propriile interese și interesele institutului.

(2) În orice situație, angajații care au relații profesionale și/sau de afaceri cu terți, trebuie să acționeze în interesul institutului.

(3) Datoria, loialitatea și sarcinile de serviciu ale angajaților institutului nu trebuie compromise în nici un fel de interesele personale.

Art.13. Angajații institutului vor evita orice implicare directă sau indirectă (prin membrii familiei) în asocieri și investiții care influențează sau pot influența deciziile individuale ale oricărui angajat, atunci când acesta acționează în interesul institutului.

Art.14. (1) Orice posibil conflict de interese trebuie declarat.

(2) În cazul în care un angajat este implicat într-un conflict de interese, Consiliul de Administrație al institutului trebuie să analizeze și să soluționeze situația împreună cu Comisia de etică.

IV. INFORMAȚII CU CARACTER CONFIDENȚIAL

Art.15. (1) Informațiile cu caracter confidențial sunt gestionate de către institut prin proceduri interne specifice, conform Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), care asigură accesul exclusiv al celor direct interesați și numai în scopuri profesionale.

(2) Este interzisă și considerată ilegală utilizarea informațiilor cu caracter confidențial în negocierea directă sau indirectă în cadrul diferitelor tranzacții/licitații/contracte.

(3) Este interzisă dezvăluirea informațiilor cu caracter confidențial unor terțe persoane, atât pe timpul activității angajatului, cât și după încheierea acesteia.

V. COMISIA DE ETICĂ

Art.16. La nivelul institutului se înființează Comisia de etică formată din 5 membri și un secretar, numiți prin decizie a directorului general.

Art.17. (1) Comisia de etică are următoarele atribuții:

- a) urmărește respectarea prezentului Cod de etică;
- b) numește Comisia de analiză pentru examinarea sesizărilor referitoare la abaterile de la buna conduită în activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare aduse în atenția ei în urma sesizărilor sau pe bază de autosesizare, denumită în continuare Comisie de analiză.
- c) realizează un raport anual referitor la situația respectării eticii;
- d) contribuie la modificarea / actualizarea, după caz, a Codului de etică;
- e) monitorizează punerea în aplicare a sancțiunilor pe care le-a hotărât în urma soluționării abaterilor de competența de sancționare a acestora, inclusiv, dacă se impune, prin contestație la conducerea institutului sau, în ultimă instanță, la Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, denumit în continuare Consiliul Național de Etică, de pe lângă MEC;

f) dă curs favorabil eventualelor solicitări exprese ce îi sunt adresate de către Consiliul Național de Etică, după informarea și avizul prealabil al directorului general. Sesizează acest Consiliu despre eventuale abateri în institut;

g) participă, la posibile reuniuni de lucru sau alte manifestări similare, interinstituționale ori din plan național sau european, care au ca obiect problematica aferentă eticii în cercetare, cu aprobarea prealabilă a directorului general. Redactează rapoarte, în urma oricărei participări de acest gen, cuprinzând principalele concluzii, pe care le înaintează directorului general;

h) îndeplinește alte atribuții derivate din posibile noi reglementări naționale, în materia sa de competență.

(2) Comisia de etică și comisia de analiză păstrează confidențială identitatea autorului sesizării.

(3) Comisia de analiză are, în, principal, următoarele atribuții:

a) analizează și soluționează abaterile de la buna conduită, pe baza sesizărilor primite sau prin autosesizare;

b) pregătește, la solicitarea directorului general, materiale de instruire privind etica în cercetarea științifică, pe care le prezintă la convocările periodice de instruire cu personalul de conducere, ori executiv din institut;

c) elaborează un raport care se aprobă de către Comisia de etică, se comunică autorului sesizării în scris și se faxce public pe site-ul web al institutului în termen de 45 de zile calendaristice de la primirea sesizării.

Art.18. Procedurile pe care comisia de etică și analiză le desfășoară în cazul sesizărilor scrise, inițiate de persoane fizice sau juridice cunoscute, ori în urma autosesizării sunt următoarele:

1. Formularea, primirea și înregistrarea sesizărilor/autosesizărilor.

a) orice persoană fizică sau juridică cunoscută, poate sesiza Comisia de etică asupra abaterilor de la buna conduită care intră sub jurisdicția acestei comisii;

b) sesizările se formulează în scris și conțin cât mai multe date relevante privind identitatea celei sau celui care reclamă (inclusiv date de contact), identitatea părții / părților reclamate, acțiunile și faptele imputate, locul, data și împrejurările comiterii, eventualii martori, precum și orice alte informații considerate utile;

c) membri Comisiei de etică și membri Comisiei de analiză pot să se autosesizeze și să înainteze propriile lor sesizări;

d) nu se acceptă sesizările anonime, cu excepția celor care conțin indicii temeinice că s-au comis abateri de competența Comisiei de etică;

e) sesizările se primesc, în plic închis, la secretariatul institutului, unde sunt înregistrate, urmând a fi transmise, cât mai urgent, Comisiei de analiză.

2. Analizarea și soluționarea sesizărilor:

a) sesizarea se analizează în plenul Comisiei de analiză, în prezența a cel puțin jumătate plus unu din membri, iar deciziile se iau cu cel puțin majoritatea simplă a celor prezenți. În urma acestei analize se pot lua una din următoarele decizii:

1. acceptarea validității competenței de soluționare a Comisiei de analiză și demararea soluționării cazului;

2. declinarea competenței spre alți factori decizionali sau de soluționare abilitați, cum ar fi situația abaterilor disciplinare, de competența directorului general, respectiv a comisiei de cercetare a acestor abateri disciplinare sau de competența Consiliului Național de Etică;

3. clasarea sesizării, dacă nu conține minimul de elemente ori este vădit tendențioasă.

b) ancheta se declanșează în maximum 15 zile lucrătoare de la primirea unei sesizări, după informarea în scris a persoanei/persoanelor suspectă/e de abateri de la buna conduită, cu privire la această situație.

d) ancheta care durează maximum 20 de zile, se realizează pe baza audierilor, înregistrărilor de probe și a altor mijloace specifice.

e) Comisia de etică și Comisia de analiză păstrează confidențială identitatea autorului sesizării. În măsura în care, în decursul derulării procedurilor de anchetă, dezvăluirea acestei identități este absolut necesară, reclamantului i se va cere permisiunea în acest sens dar ancheta va continua.

f) Președintele Comisiei de analiză, va notifica părții/părților reclamate despre primirea sesizării și demararea anchetei, în scopul de a formula o poziție scrisă cu privire la faptele imputate. În contextul notificării se vor face precizări privind conținutul sesizării, natura informațiilor solicitate și componența comisiei etică și de analiză.

g) Comisia de analiză va proceda, în continuare, la investigarea propriu-zisă, inclusiv, dacă este cazul, prin audierea reclamantului / reclamanților, autorului reclamației / sesizării, martorilor, precum și, dacă reclamantul consimte, prin confruntarea părților, acolo unde este absolută nevoie.

h) conținutul întrebărilor membrilor comisiei de etică și analiză și alegațiilor părții/părților implicate pe marginea acestora vor fi consemnate în procese-verbale, ce urmează a fi semnate de toți membri comisiei și de fiecare parte implicată. Dezbaterile pot fi și înregistrate audio, sub rezerva informării despre acest lucru a celor audiați, înaintea începerii audierii propriu-zise.

i) pe tot parcursul anchetei, membrii Comisiei de analiză pot solicita părților, în scris sau verbal, informații, lămuriri, acte și documente suplimentare cu privire la detaliile cazului.

j) în baza studiului aprofundat al tuturor documentelor și actelor depuse la dosarul cauzei, Comisia de analiză va elabora un Raport, pe care îl va înainta și susține în fața directorului general.

k) raportul va conține cel puțin următoarele date și informații:

1. identitatea părților implicate;
2. natura și conținutul, în sinteză, al abaterilor reclamate;
3. veridicitatea faptelor imputate, cu indicarea probelor existente la filele dosarului cauzei, precum și cu încadrarea fiecărei fapte.

4. pentru cazurile de conduită științifică necorespunzătoare dovedite, raportul trebuie să conțină recomandări și propuneri de sancționare.

l) decizia finală se ia cu votul majorității simple a membrilor prezenți, statutar întruniți.

m) opiniile separate ale membrilor Comisiei, care au votat împotriva, vor fi reținute și consemnate, atât în procesul-verbal al reuniunii de lucru, în speță, al Comisiei de analiză, cât și în Raportul final al cauzei;

n) raportul Comisiei de analiză este avizat de către consilierul juridic al institutului. Răspunderea juridică pentru hotărârile și activitatea comisiei de analiză revine institutului.

o) raportul final se comunică autorului sesizării în scris și se face public pe site-ul web al institutului în termen de 45 de zile calendaristice de la primirea sesizării.

p) raportul comisiei de analiză poate fi contestat în termen de 15 zile lucrătoare de la data comunicării, la Consiliul Național de Etică sau la conducerea institutului, după caz, de către persoana sau persoanele găsite vinovate ori de către autorul sesizării; contestația va conține obligatoriu o copie simplă după sesizarea inițială și după raportul comisiei de etică și analiză.

r) în cazul în care o contestație nu a fost înaintată către forurile competente, în termen de 15 zile lucrătoare de la data comunicării, sancțiunile stabilite de comisia de etică și analiză sunt puse în aplicare de către conducerea institutului, în termen de 45 de zile calendaristice de la data comunicării raportului.

Art.19. Dreptul persoanei sancționate etic de a se adresa instanțelor judecătorești este garantat.

VI. ABATERI ȘI SANCTIUNI

Art.20. Constituie abatere de la prezentul Cod de etică orice nerespectare a normelor fundamentale și a standardelor profesionale de bună conduită a personalului institutului.

Art.21. (1) Abaterile de la normele de bună conduită în activitatea științifică sunt cele prevăzute la art.5 lit. a), în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, includ:

a) confecționarea de rezultate sau date și prezentarea lor ca date experimentale, ca date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori ca date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;

b) falsificarea de date experimentale, de date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori de date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;

c) îngreunarea deliberată, împiedicarea sau sabotarea activității de cercetare-dezvoltare a altor persoane, inclusiv prin blocarea nejustificată a accesului la spațiile de cercetare-dezvoltare, prin avariarea, distrugerea ori manipularea aparaturii experimentale, a echipamentului, a documentelor, a programelor de calculator, a datelor în format electronic, a substanțelor organice sau anorganice ori a materiei vii necesare altor persoane pentru derularea, realizarea sau finalizarea activităților de cercetare-dezvoltare.

d) obstrucționarea activității unei comisii de etică, a unei comisii de analiză sau a CNECSDTI, în cursul unei analize a unor abateri de la buna conduită în activitatea CDI din subordine.

e) nerespectarea prevederilor și procedurilor legale destinate respectării normelor de bună conduită în activitatea CDI prevăzute de Legea nr.183/2024, inclusiv nepunerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de către comisiile de etică sau de către CNECSDTI.

(2) Abaterile de la normele de bună conduită, în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, includ:

a) plagiatul;

b) autoplagiul;

c) includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unuia sau mai multor coautori care nu au contribuit semnificativ la publicație ori excluderea unor coautori care au contribuit semnificativ la publicație;

d) includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unei persoane fără acordul acesteia;

e) publicarea sau diseminarea neautorizată de către autori a unor rezultate, ipoteze, teorii ori metode științifice nepublicate;

f) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare, în dosarele de candidatură pentru abilitare, pentru posturi didactice universitare ori pentru posturi de cercetare, dezvoltare și inovare.

g) abuzul de autoritate pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine;

h) abuzul de autoritate pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale din proiectele de cercetare-dezvoltare conduse ori coordonate de persoane din subordine;

i) obstrucționarea activității unei comisii de etică, a unei comisii de analiză sau a Consiliului Național de Etică, în cursul unei analize a unor abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare din subordine;

j) nerespectarea prevederilor și procedurilor legale destinate respectării normelor de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare prevăzute în prezenta legislația specifică.

(3) Următoarele situații pot de asemenea să atragă răspunderea etică prin asociere pentru abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare:

a) participarea activă în abateri săvârșite de alții;

b) cunoașterea abaterilor săvârșite de alții și nesesizarea comisiei de etică prevăzute la art. 9 sau a Consiliului Național de Etică;

c) coautoratul publicațiilor conținând date falsificate sau confecționate;

d) neîndeplinirea obligațiilor legale și contractuale, inclusiv a celor aferente contractului de mandat sau contractelor de finanțare, în exercitarea funcțiilor de conducere ori de coordonare a activităților de cercetare, dezvoltare și inovare.

Art.22. Se consideră abatere de la prezentul Cod de etică și se sancționează și următoarele:

- a) fraudă sub orice formă în activitatea de cercetare științifică și în celelalte activități ale institutului;
- b) corupția sau favorizarea acesteia;
- c) distrugerea, alterarea sau falsificarea documentelor și a bazelor de date ale institutului, ca și utilizarea lor în scopuri ilicite;
- d) furnizarea de informații false conducerii institutului;
- e) orice formă de agresiune fizică sau morală;
- f) favoritismul sub orice formă;
- g) obținerea, pretinderea sau nerefuzarea unor avantaje necuvenite;
- h) îndeplinirea atribuțiilor de serviciu sub influența alcoolului;
- i) folosirea unui limbaj contrar spiritului academic;
- j) utilizarea neautorizată și provocarea de prejudicii, cu vinovăție, a patrimoniului institutului;
- k) discriminarea sub orice formă;
- l) hărțuirea (criteriul de sex, precum și a hărțuirii morale la locul de muncă);
- m) plagiatul;
- n) deținerea și/sau comercializarea produselor periculoase: substanțe narcotice, droguri, arme, substanțe explozive.

Art.23. (1) Pentru abaterile constatate de la buna conduită în activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare, conducerea institutului aplică personalului de cercetare-dezvoltare una ori mai multe dintre următoarele sancțiuni:

- a) avertisment scris;
- b) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de bună conduită;
- c) retrogradarea din funcție, cu acordarea salariului corespunzător funcției în care s-a dispus retrogradarea, pentru o durată ce nu poate depăși 60 de zile;
- d) reducerea salariului de bază pe o durată de 1 - 3 luni cu 5 - 10%;
- e) reducerea salariului de bază și/sau, după caz, și a indemnizației de conducere pe o perioadă de 1 - 3 luni cu 5 - 10%;
- f) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp între 1 an și 5 ani, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control sau ca membru în comisii de concurs;
- g) destituirea din funcția de conducere;
- h) desfacerea disciplinară a contractului individual de muncă.

VII. DISPOZIȚII FINALE

Art.24. (1) Prezentul Cod de etică va fi difuzat în toate compartimentele institutului.

(2) Conducerea compartimentelor va lua măsurile necesare pentru a se asigura că personalul în subordine cunoaște și respectă prevederile prezentului Cod de etică.

Art.25. (1) Fiecare angajat este obligat să citească prezentul Cod de etică și să ia măsuri pentru respectarea prevederilor lui.

(2) Fiecare angajat este obligat să raporteze încălcările prezentului Cod de etică descoperite, precum și să coopereze la soluționarea cazurilor de încălcare a prevederilor prezentului Cod de etică.

Prezentul Cod de Etică a fost adoptat în ședința Consiliului Științific din 18.12.2024, data intrării în vigoare.